

ÚSTAV HYDROLÓGIE
SAV, v. v. i.
INSTITUTE OF HYDROLOGY SAS

Z HISTÓRIE VÝSKUMU V PRÍRODNOM HYDROLOGICKOM LABORATÓRIU ÚH SAV V POVODÍ POTOKA MOŠTENÍK ZA OBDOBIE 1958-2006

Pavla Pekárová, Pavol Miklánek

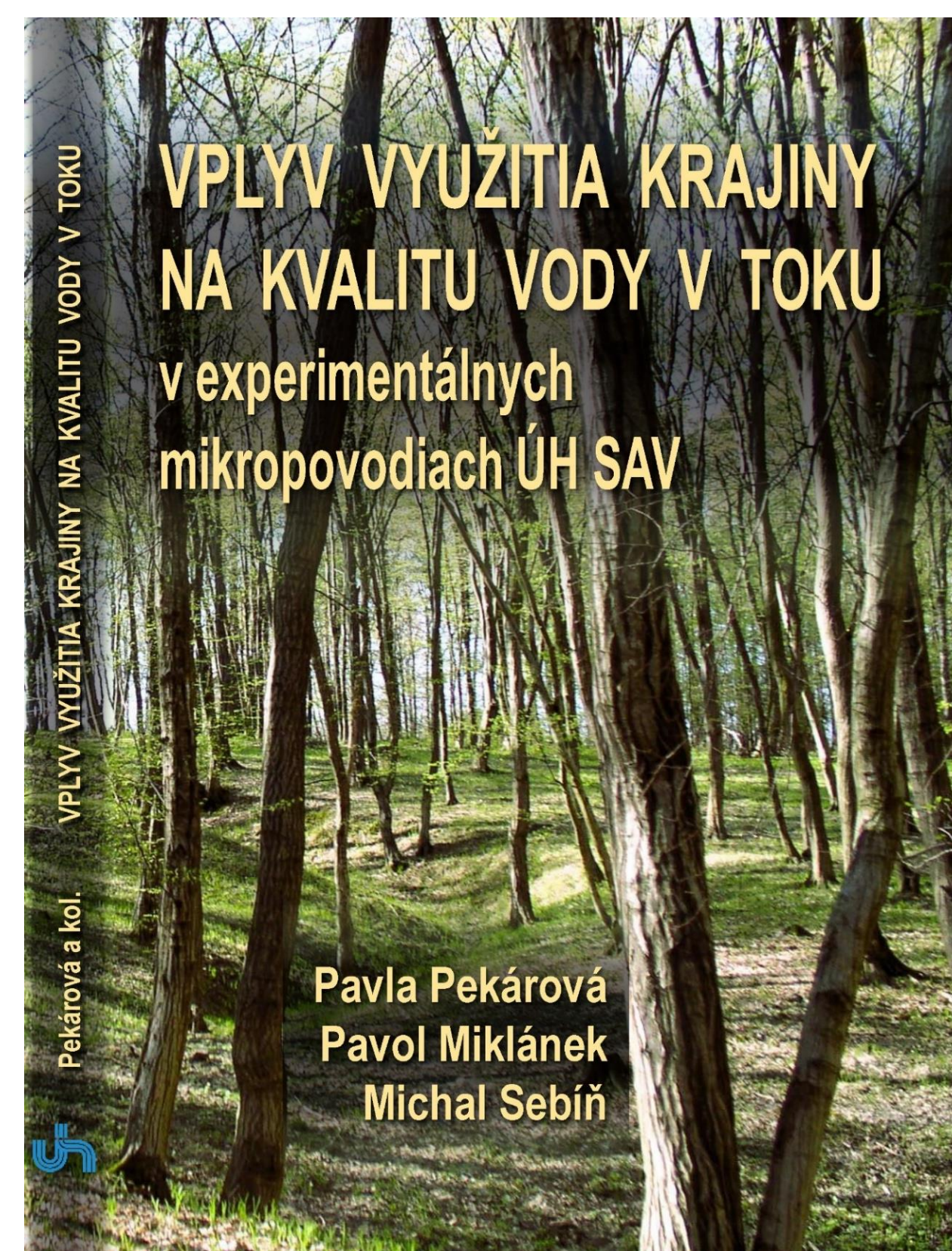
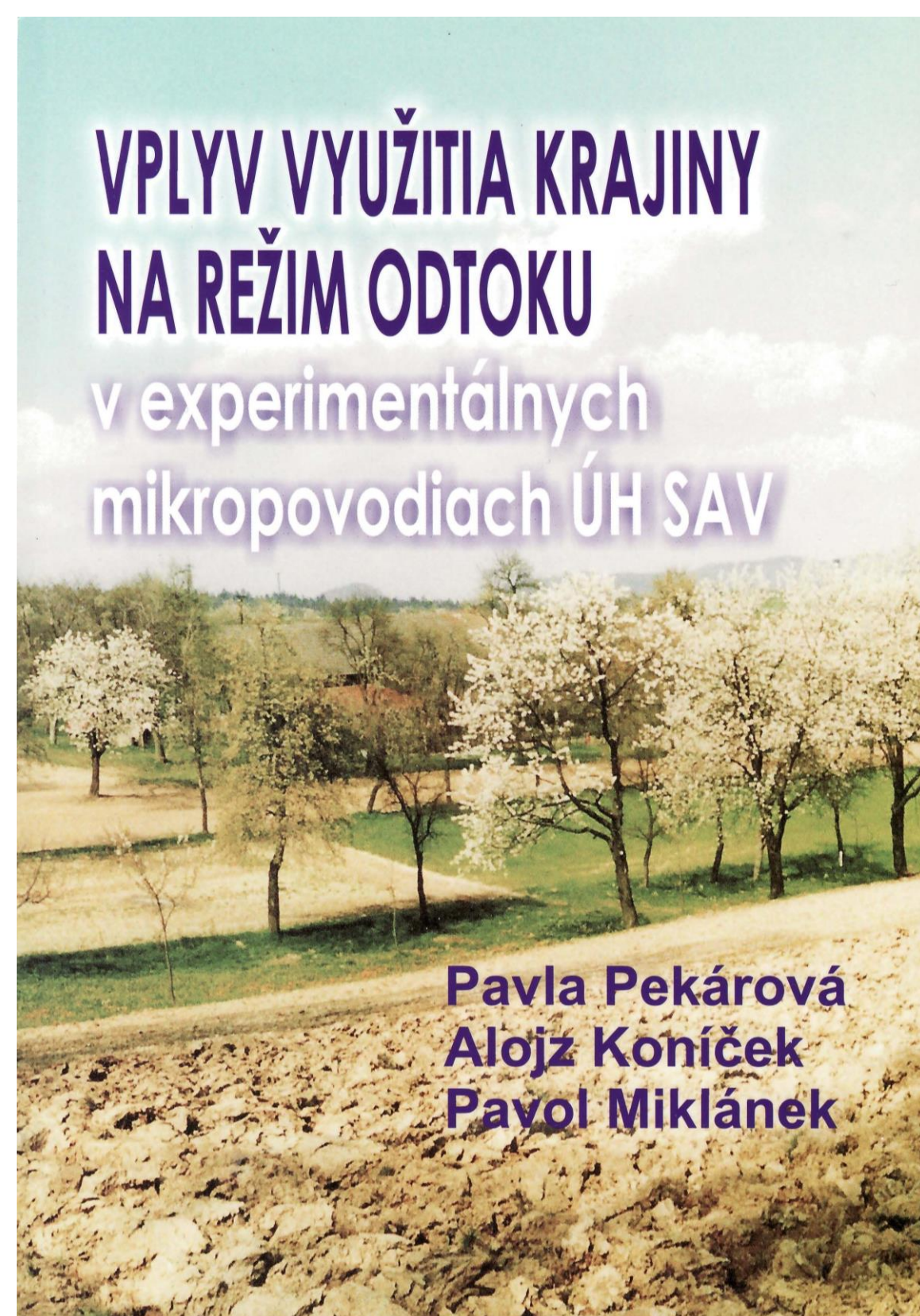

Jedným z prvých experimentálnych povodií na Slovensku, ktoré bolo zriadené Ústavom hydrologie SAV v roku 1958, bolo experimentálne povodie potoka Mošteník – ľavostranného prítoku Váhu pri Považskej Bystrici. Povodie sa nachádzalo v Strážovskej vrchovine. Toto povodie je charakteristické pre vrchovinovú a stredohorskú oblasť Slovenska.

Z časového hľadiska možno výskum v rokoch 1958–2006 v Prírodnom hydrologickom laboratóriu (PHL) rozdeliť na dve hlavné etapy. V 1. etape (1958–1986) sa vedecko-výskumná činnosť v ôsmich čiastkových experimentálnych povodiach potoka Mošteník zamerala na štúdium prirodzeného režimu odtoku vody z povodií, a na odozvu systému povodia na atmosférické zrážky.

Výskumná činnosť v druhej etape od roku 1986 sa sústredila na tri najmenšie povodia: *Lesný* (plocha povodia 0,0864 km², hrabový porast), *Rybárik* (plocha povodia 0,119 km², poľnohospodársky využívané povodie) a *Cingelová* (plocha povodia 1,87 km², smrekový porast). V PHL bol zahájený „kvalitatívny program“, založený na pravidelnom odbere vzoriek povrchového, podzemného a drenážneho odtoku z poľnohospodárskeho a lesných povodií a na stanovení vybraných kvalitatívnych ukazovateľov v zrážkach.

Bohaté výsledky výskumu v Prírodnom hydrologickom laboratóriu v povodí potoka Mošteník boli zhrnuté v dvoch monografiách z roku 2005 a z roku 2023.

Monografie sú voľne prístupné na stránke
<https://pavla.pekarova.sk/monographs>

Mikropovodie Rybárik.

Mikropovodie Lesný - hrab.

Mikropovodie Cingelová – smrekový porast.

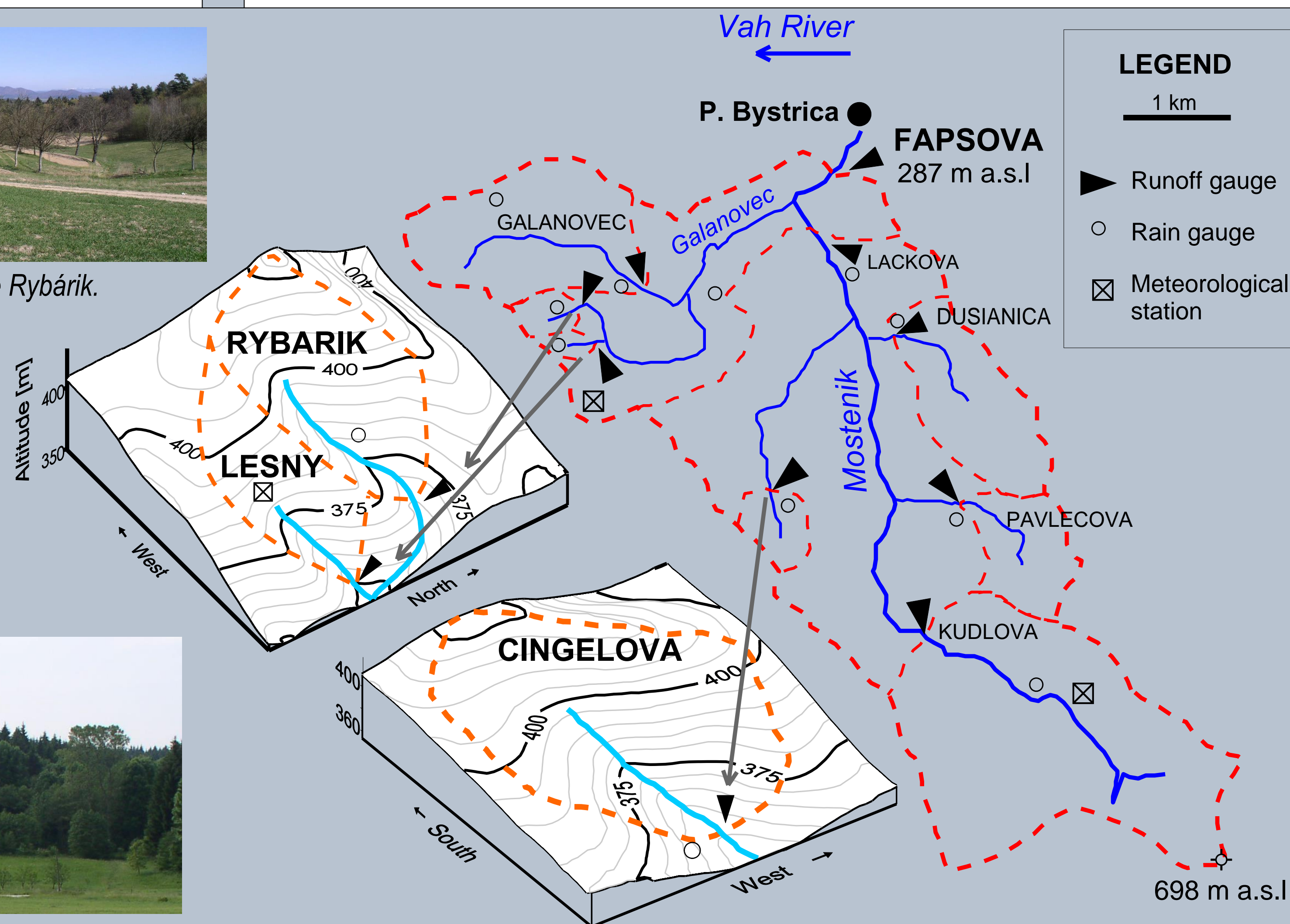

Schéma povodia potoka Mošteník 8 subpovodií, vodomerné a zrážkomerné stanice.

Bývalé pracoviská na PHL – nová a stará chata.

Rybárik: zľava A. Koniček, O. Mendel, G. Babiaková, J. Szolgay.

Vodomerné stanice Fapšová a Dušianica.

Limnigraf Lesný, A. Koniček.

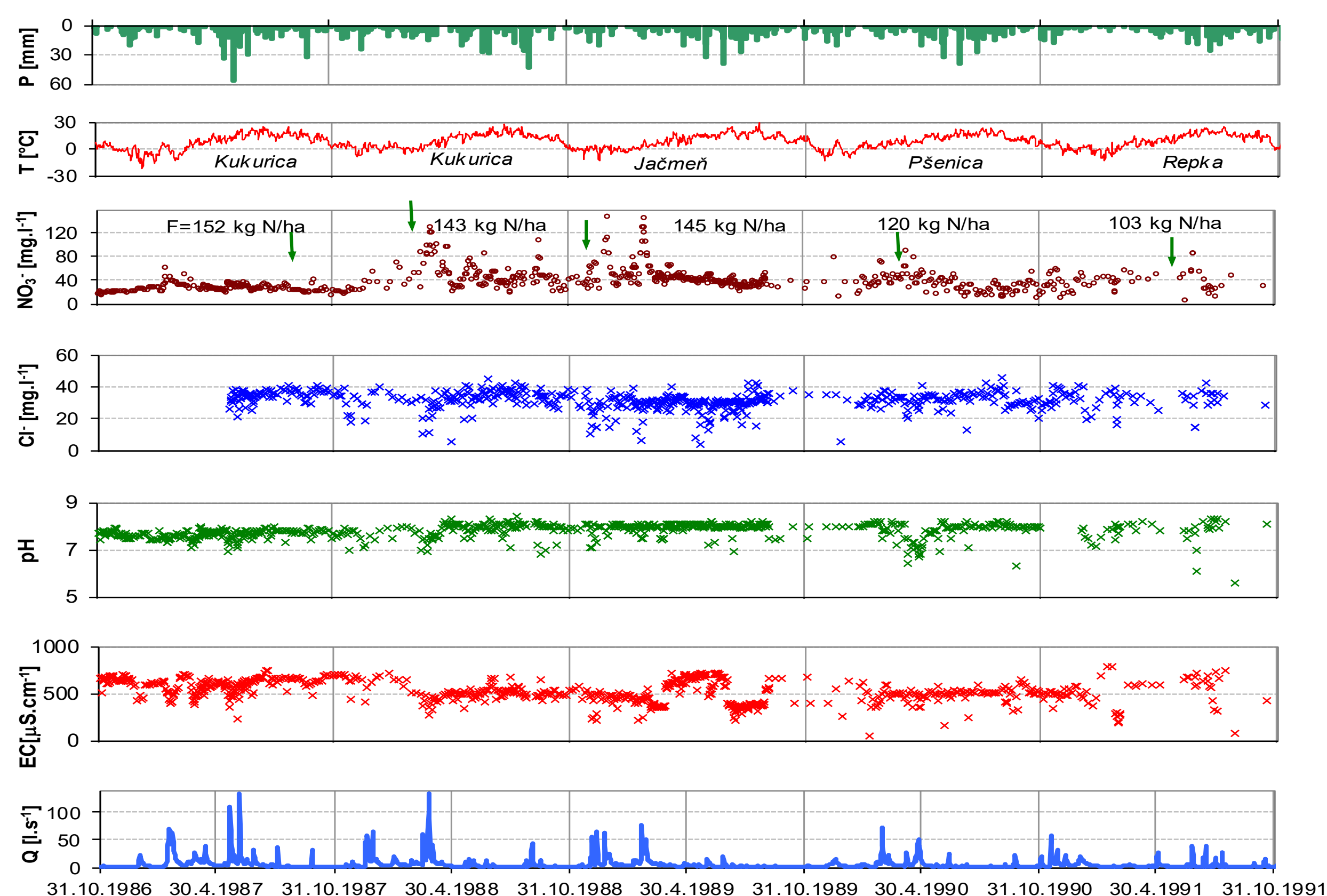
Meteorologická stanica Lesný.

Odtoková plocha Lesný.

Meranie transpirácie.

Priebeh meraných hodnôt vybraných ukazovateľov kvality vody (a priebeh priemerných denných prietokov Q, zrážok P a teploty vzduchu T) z poľnohospodárskeho mikropovodia Rybárik za hydrologické roky 1986/87–1990/91. Množstvo a čas aplikovaných dávok čistého dusíka (F) na 1 ha pôdy.